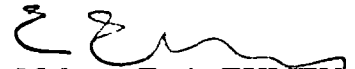

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 10.07.2025

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

12 Haziran 2025 tarihinde kamuoyuna yansıyan haberlere göre, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi araştırmasında Karadeniz'de plastik atıklar üzerinde 55 farklı mikroorganizma türü tespit edilmiştir; bunlardan bazılarının plastiğe özgü yeni ve potansiyel olarak patojen türler olduğu belirtilmiştir.

Bu çalışmada gözlemlenen önemli noktalar şunlardır:

- Plastisfer adı verilen bu ekolojik yapı, plastik yüzeylerinde oluşan bir mikroorganizma topluluğudur; bu yapının mikro-organizma çeşitliliği metre karede 1000'ler düzeyindedir ve potansiyel olarak zararlı Vibrio türleri gibi patojenleri barındırabilir.
- BM Çevre Programı verilerine göre, açık denizlerde her kilometrekarede ortalama 13.000 plastik bulunmaktadır; bu durum, mikropların yayılımı ve taşınımı için küresel bir taşıma ağı oluşturur.
- Plastisfer, sadece çevresel kirlilik değil aynı zamanda balıkçılık, gıda güvenliği ve halk sağlığı açısından risk oluşturabilecek patojen yayılımı için de potansiyeldir.
- Ayrıca uluslararası yayınlar, mikroplastiklerin mikro-organizmalar ve patojenler için hem ekolojik dağıtım aracı hem de biyolojik taşıyıcı olduğunu göstermektedir.

Bu nedenlerle, Karadeniz’de plastik yüzeylerinde mikroorganizma tespiti, yalnızca ekolojik bir keşif olmayıp, denetim, gıda ve halk sağlığı, balıkçılık sürdürülebilirliği bakımından ciddi bir halk politikası konusu olarak ele alınmalıdır. Bu bağlamda, mikroplastiklerin deniz ekosistemiyle olan etkileşimine dair bilimsel veriler ve yönetim cevapları sorgulanmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Karadeniz’de plastik atıklar üzerinde tespit edilen 55 mikroorganizmanın isimleri, sınıfları ve potansiyel patojenik özellikleri nelerdir?
2. Bu mikroorganizmaların plastik üzerinden balıkçılık ürünlerine (balık, kabuklu canlılar vb.) bulaşma potansiyeline yönelik Bakanlığınız tarafından yapılmış bir analiz veya araştırma var mıdır?
3. Plastisfer ekosistemi deniz suyunda başka tür patojenleri (örneğin *Vibrio parahaemolyticus* gibi) taşımakta mıdır? Bu konuda tarama veya izleme programınız var mıdır?
4. Karadeniz’de plastik yüzeylerinde mikroorganizma analizi amacıyla düzenli izleme çalışmaları yürütülmekte midir? Hangi sıklıkta, hangi istasyonlardan ve hangi parametrelerle örnekleme yapılmaktadır?
5. Mikroplastiklerin taşıyıcı olduğu patojenler, insan sağlığı açısından deniz ürünleri tüketiminde risk oluşturabilir mi? Bakanlığınız, Tarım ve Orman Bakanlığı ile koordineli olarak bu konuda halk sağlığını korumaya yönelik bir risk değerlendirmesi yapmış mıdır?
6. Mikroorganizmaların plastiğin biyokimyasal dönüşümünde (örneğin mikroplastik boyutunun küçülmesi, kılcallık artışı) rolü var mıdır? Bu konuda plastiğin parçalanması ve toksisite artışı yönünde bir bilimsel değerlendirme yapıldı mıdır?
7. Karadeniz’de tespit edilen bu organizmalar, invaziv/istilacı türler arasında yer almakta mıdır? Boğazlardan Akdeniz’e geçiş konusunda bir risk analizi yapılmış mıdır?
8. Deniz kirliliğiyle mücadele ve plastik izleme çalışmaları kapsamında Bakanlığınızın ayrılmış bütçesi, insan kaynağı ve uygulama takvimi nelerdir? Son 3 yıllık fiili uygulamalara dair raporlar paylaşılacak mıdır?
9. Türkiye’nin taraf olduğu Küresel Plastik Anlaşması ve BM Deniz Çevresi Konseyi gibi uluslararası platformlarda, mikroplastiklerin patojen taşıyıcı rolüne dair bir tehlike tanımı ve yönetim stratejisi kabul edilmiş midir?

10. Karadeniz’de balıkçılık, turizm ve su güvenliği açısından bu yeni bulguya dayanarak alınacak önlem planı ve denetim mekanizmaları (balıkçılık ürünlerinde analiz, mikrosit kontrolleri, halk uyarıları, plastiğin sınırlanması vb.) nelerdir?